

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 624/2025
24.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Град ..., чији су пуномоћници Милован Милутиновић, адвокат из ... и Радосав Тадић, адвокат из ..., против туженог „Ковачки центар“ ДОО Ваљево, чији је пуномоћник Душан М. Деспотовић, адвокат из ..., ради утврђења радног односа и поништаја решења о отказу и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1085/23 од 18.10.2024. године, исправљена решењем истог суда од 31.01.2025. године, у седници одржаној 24.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1085/23 од 18.10.2024. године, исправљена решењем истог суда од 31.01.2025. године и пресуда Основног суда у Ваљеву П1 273/22 од 16.11.2022. године, исправљена решењем истог суда П1 273/22 од 13.12.2022. године и допунска пресуда Основног суда у Ваљеву П1 273/22 од 05.04.2024. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да је незаконито решење туженог о престанку радног односа број ... од ...2021. године и исто не производи правно дејство, да се утврди да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време почев од ...2021. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, те да му исплати трошкове поступка у износу од 105.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова поступка исплати укупно износ од 49.500,00 динара у року од осам дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 273/22 од 16.11.2022. године, исправљеном решењем истог суда П1 273/22 од 13.12.2022. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог број ... од ...2021. године, као незаконито и утврђено да исто не производи правно дејство и тужени обавезан да то призна и трпи. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос

на неодређено време код туженог почев од ...2021. године, док је одбијен тужбени захтев да се утврди да је тужилац у радном односу код туженог на неодређено време од ...2020. године закључно са ...2021. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 105.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до коначне исплате.

Допунском пресудом Основног суда у Ваљеу П1 273/22 од 05.04.2024. године, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад у року од осам дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1085/23 од 18.10.2024. године, исправљеном решењем истог суда од 31.01.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Ваљеу П1 273/22 од 16.11.2022. године, исправљеном решењем истог суда П1 273/22 од 13.12.2022. године у ставу првом изреке, утврђујућем делу става другог изреке и у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена допунска пресуда Основног суда у Ваљеу П1 273/22 од 05.04.2024. године. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви туженог и тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Ревизија је дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку у вези члана 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), због чега није било места оцени дозвољености ревизије применом члана 404. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог од ...2018. до ...2021. године по више закључених уговора о раду на одређено време до престанка радног односа. Тужилац је засновао радни однос на одређено време по основу уговора о раду од ...2018. године. Наведени уговор не садржи основ заснивања радног односа а који рад је неспорно трајао 2 године 11 месеци 1 дан. Сходно одредби члана 33. Закона о раду, уговор о раду који се закључује на одређено време мора да садржи и основ за заснивање радног односа на одређено време, па је по налажењу првостепеног суда такво понашање туженог било незаконито јер уговор није садржавао основ заснивања радног односа на неодређено време. Накнадно закључени уговор о раду којим је наведен основ, најдаље до завршетка пројекта због потребе реализације пројекта, није водило правном оснажењу наведеног уговора. Сходно томе, првостепени суд је закључио да је тужилац радио на истовременим пословима и закључио да је неоснован навод туженог да је тужилац радио на пројектима. При таквом стању ствари дошло је до преображаја радног односа у радни однос на неодређено време. При томе

суд полази од одредбе чл. 33. и 37. Закона о раду. Закључује да је у том периоду била на снази забрана примања у радни однос на неодређено време код корисника јавних средстава у смислу члана 27е став 34. Закона о буџетском систему. Међутим, налази да наведени члан предвиђа и изузетак од наведене забране да се радни однос може засновати уз сагласност Владе у складу са Уредбом у поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава којим се уређује поступак за прибављање сагласности. Тужени није доставио доказ о томе да је покушао да прибави сагласност за тужиоца нити за другог запосленог. Забрана примања у радни однос на неодређено време код корисника јавних средстава важила је до 01.01.2021. године а тужени је и након тога закључио са тужиоцем уговор на одређено време што указује да се ради о злоупотреби права што указује на чињеницу да се тужени није понашао као корисник јавних средстава, па је усвојио тужбени захтев и утврдио да је тужилац засновао радни однос на неодређено време почев од 26.02.2021. године а одбио део захтева за период од 29.03.2020. године закључно са 25.02.2021. године.

Другостепени суд је у свему прихватио правну аргументацију првостепеног суда и потврдио првостепену пресуду.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом туженог указује на закључак да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 37. Закона о раду, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1), послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2), ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Тужени према Закону о буџетском систему спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014... 149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС“ број 103/2015), затим до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС“ број 99/16), до 31. децембра 2018. године („Службени гласник РС“ број 113/17), до 31. децембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 95/18 и 31/19), односно до 31. децембра 2020. године („Службени гласник РС“ број 72/2019 и 149/2020). Чланом 105. наведеног закона прописано је да

ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

У конкретном случају, тужилац је од ...2017. године непрекидно 4 године 1 месец и 2 дана без прекида по основу више сукцесивних уговора о раду на одређено време радио код туженог на истим систематизованим пословима, а решењем туженог од ...2021. године престао му је радни однос заснован уговором о раду на одређено време због истека рока на који је закључен. Правилна је оцена другостепеног суда да закључење сукцесивних уговора по престанку рада из претходних уговора, а за обављање истих послова представља злоупотребу права од стране туженог, јер се не ради о временски ороченим пословима, већ о сталним пословима за којима послодавац има потребу.

Међутим, одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе, су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, што произилази из одредбе члана 105. тог закона. Како је тужилац био радно ангажован у периоду када тужени као корисник јавних средстава није био у могућности да заснује радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим када за то постоји сагласност тела Владе и предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, а уз претходно прибављено мишљење министарства, што овде није случај, и по оцени Врховног суда нема услова да за преображај радног односа тужиоца у радни однос на неодређено време ни за враћање тужиоца на рад.

Имајући у виду све наведено, погрешно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев, па је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

Туженом према успеху у ревизијском поступку применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка и то за састав ревизије у износу од 49.500,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Туженом нису на терет тужиоца досуђени трошкови судских такси на ревизију и на одлуку о ревизији, јер према Тарифном броју 1. тачка 10. и Тарифном броју 2. тачка 12. Закона о судским таксама у споровима из радног односа запослени или бивши запослени плаћа таксу по овим тарифним бројевима (на поднеске и на одлуке) само ако се захтев односи на новчано потраживање, што није ситуација у конкретном случају.

На основу члана 165. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић